

INTERVIEW

De koning te rijk met glas van Nanninga

Hoe enorm de glascollectie van Henk Brans ook is, wat ontbrak was het laatste stukje glashistorie van Nieuw-Buinen: het glasfabriekje G. Nanninga. Tot dat ineens Henk Meijer, de schoonzoon van Nanninga, voor zijn deur verscheen met een doos vol glaswerk van Nanninga.

Henk Brans met glaswerk uit de fabriek van Nanninga. FOTO DVHN

JAAP VAN BRUMMELEN

Ooit liep hij er straal aan voorbij. In de Kringloopwinkel. Een flacon van Lucas Bols in de vorm van een gloeilamp. Met een koperen lampvoet als dop op de fles. Henk Brans kon het drankflesje echter niet thuisbrengen. Pas toen Henk Meijer bij hem aanklopte met een doos vol glaswerk, ging er een lampje branden. Tussen al die vazen, flessen in de vorm van zeehonden, een theelichtje en de Eiffeltoren lag exact hetzelfde flaconnetje.

„Toen realiseerde ik mij pas dat die flesjes uit het fabriekje van Nanninga kwamen”, zegt Brans. Alles dat herinneringen oproept aan de ooit zo bloeiende glasindustrie van Nieuw-Buinen verzamelt hij. Een rijke collectie. Het enige smetje: er zat niets van Nanninga tussen, totdat de schoonzoon van de laatste der glasfabrikanten met die doos vol spullen kwam aanzetten. Brans, wiens vader Hotze nog heeft gewerkt voor Nan-

ninga, kan zijn geluk echt niet op. „Eindelijk heb ik een aanknopingspunt. Nu ik een indruk heb welke producten er werden gemaakt, kan ik gericht verder zoeken.”

Turf voor het stoken van de glasovens lag in de Veenkoloniën letterlijk voor het opscheppen. De in Schiedam en Leerdam gevestigde Verenigde Glasfabrieken Nederland bestempelden Nieuw-Buinen als een ideale plek. In 1938 werd de eerste glasoven aan het Noorderdiep gebouwd. De fabrieken van Bakker en Meursing stuwden Nieuw-Buinen op tot grote economische bloei. In de tweede helft van de vorige eeuw ging het snel bergwaarts. In 1967 ging Voorheen Meursing op de fles. De sluiting van de glasfabriek aan het Zuiderdiep wordt vaak het einde van de glasproductie in Nieuw-Buinen genoemd. Daarmee wordt echter het kleine glasfabriekje van Gerardus Nanninga tekortgedaan.

Nanninga had 25.000 gulden nodig om het pand aan het Dwarsdiep 54, waar zijn vader een metaalfa-

Lichtgroene waas kenmerkt het glas van ‘vergeten’ fabriekje

abriekje had gerund, om te toveren tot glasfabriek. Het veen was op, turf als brandstof was al lang geen optie meer. Naast het pand kwam een enorme petroleumtank te staan. Behalve kunstglas werden er producten gemaakt als opvangbekers voor koffiemolens, waxinelichtjes en vogelvoerbakjes. Een lichtgroene waas in het doorzichtige glas kenmerkt de productie van Nanninga.

Henk Meijer (71) was nog maar een jaar of vijftien toen hij in 1960 als jongste bediende bij Nanninga aan de slag ging. In de fabriek werkten in de beginjaren gemiddeld een man of vijf, onder wie de Oost-Duitse kunstglasblazer Günther Hitze. Die leerde ook Meijer de kunst van het maken

van sierglas. „Ik was van alle markten thuis”, zegt Meijer. Tijdens de zes jaar dat hij er werkte, kreeg hij verkeer met Gerardus Nanninga’s dochter Greet, met wie hij ook trouwde. Meijer bezorgde met zijn bovengemiddelde voetbalkwaliteiten het bedrijf een mooi stukje public relations. „Ik heb nog in het WVV van Jan Mulder en Arie Haan gevoetbald. Bij Nanninga heb ik een team opgericht dat in de bedrijfscompetitie kampioen van de Kanaalstreek werd.” Meijer is het laatste brokje levende historie dat er van de glasfabriek over is. „Het was hard werken, we maakten lange dagen. We werden blootgesteld aan asbest en arsenicum. De meeste arbeiders kregen last van de luchtwegen. Ik heb zelf ook last van mijn longen.”

Het Museum Goedewaagen koestert het historische materiaal van Brans. Vanaf 8 juli is er een tentoonstelling met de pareltjes uit zijn collectie. Het Veenkoloniaal Museum in Veendam wil ook een expositie met spullen van Brans opzetten.